

Eleccions a Andorra

Un plebiscit favorable a Òscar Ribas

Les eleccions dels dies 5 i 12 d'abril han reforçat el grup polític fins ara en el govern i dirigit per Òscar Ribas. El nou Consell General haurà de pactar la futura Constitució amb els coprínceps.

Les eleccions del dia 5 d'abril al Principat d'Andorra, amb una participació de més del 80% de l'electorat, han estat considerades per alguns analistes i membres de la classe política andorrana com les més importants del segle XX. Certament, aquestes eleccions haurien de predefinir el tipus d'estat que els poc més de 8.000 electors, d'una població de més de 60.000 habitants, volen tenir.

El bloqueig parlamentari del Consell General (Parlament andorrà) durant tot l'any passat va portar a la seva autodissolució després de la primera manifestació política del segle XX, dissolució que escapçà de dos anys una legislatura que n'hauria d'haver durat quatre. Durant la legislatura anterior la Cambra va aprovar de manera unànime l'inici d'un procés

constituent que en teoria hauria de portar a la redacció, conjuntament amb els dos coprínceps (el president de la República francesa i el bisbe de la Seu d'Urgell), de la primera Constitució de la història d'Andorra.

UN PARLAMENT CONSTITUENT

Ara, la cambra sortida d'aquestes eleccions tindrà una tercera part de les reponsabilitats de la redacció constitucional (la resta quedarà en mans dels coprínceps). A més d'aquesta responsabilitat d'importància cabdal per al futur de l'estat andorrà, els nous consellers hauran d'elaborar i aprovar lleis tan importants com el codi de la nacionalitat o la reforma de la llei electoral, en cas que aquest aspecte no formi part del futur text constitucional.

El sistema electoral andorrà porta a analitzar els resultats electorals de forma totalment diferent de com es faria en qualsevol altre estat democràtic. El Consell General és format per 28 escons, elegits a raó de quatre per parròquia (circumscripció) mitjançant llistes obertes de quatre noms, independentment del nombre d'electors censats en cada circumscripció. Això vol dir que parròquies amb poc més de 400 electors censats, com Canillo o Ordino, tenen la mateixa representació que els nuclis més poblats, com Andorra la Vella o Escaldes-Engordany, amb més de 2.000 electors al cens. La defensa d'aquest privilegi de les parròquies agrícoles és un dels arguments que sovint ha blocat tota discussió sobre un possible canvi de l'actual sistema electoral.

A les parròquies de Sant Julià, Encamp i

Govern andorrà.

RAFA GIL

Oscar Ribas, J. Bartomeu i Ladislau Baró.

RAFA GIL/ARXIU

Andorra la Vella han guanyat clarament les candidatures pròximes al govern que dirigeix Oscar Ribas, encara que no es pugui parlar d'un mateix partit polític. En aquestes tres llistes hi havia noms de ministres en funcions o ex-ministres del govern Ribas.

A Sant Julià de Lòria la victòria de la Coalició Laurediana Constitucional ha estat el retorn a la primera plana de l'actualitat política dels ex-ministres Ladislau Baró i Joan Santamaria, que han sortit plenament reforçats del procés electoral perquè són els dos candidats amb més vots obtinguts, i que han deixat sense representació Unió Democràtica de Laurèdia, grup que fins ara tenia els quatre escons corresponents a Sant Julià de Lòria.

A Andorra la Vella, Entesa i Progrés, grup encapçalat pel conseller de Finances, Comerç i Indústria en funcions, Jaume Bartumeu, ha reafirmat el seu paper de grup hegemònic en aquesta parròquia, després de guanyar per tercera vegada consecutiva un compromís electoral davant el Partit Liberal Andorrà (ex-Unitat i Acció).

La coalició formada per Unió i Progrés i el Grup d'Unió Democràtica tampoc no va tenir gaires dificultats per a imposar-se a Encamp. En aquesta coalició també hi ha un ministre en funcions, Josep Dalleres, que va ser el candidat més votat a la parròquia.

Ordino va ser la circumscripció amb la participació més baixa: només van apropar-se a les urnes 255 electors dels 441 censats. Va sortir elegida l'única candidatura ordenenca, però amb un 45% dels vots en blanc, fet que posa en dubte la representativitat dels candidats electes.

A Canillo, en canvi, les llistes obertes

van dividir els resultats entre les dues candidatures possibles. La candidatura d'Unió, Seny i Progrés va obtenir un escó, que serà ocupat per l'actual ministre de Serveis Públics en funcions, Josep Casal i Casal. Unitat i Renovació col·locava dos candidats a les cadires del Consell General i el quart escó restava per a la segona volta del 12 d'abril, perquè cap dels altres candidats no va obtenir majoria absoluta. La nota destacable de Canillo va ser la derrota dels dos ex-consellers generals que es presentaven a la reelecció, Antoni Casal i Climent Palmitjavila, que ni tan sols van tenir la possibilitat d'una segona volta.

SEGONA VOLTA

La Maçana i Escaldes-Engordany han estat els dos llocs on la disputa electoral ha estat més competitiva, perquè es presentaven tres grups en cadascuna d'aquestes circumscripcions. A la Maçana fou necessària una segona volta per a definir els quatre candidats entre els grups Tradició i Progrés i Unió i Progrés, grup que a la primera volta de les eleccions ja va obtenir un nombre de vots clarament superior al dels seus adversaris.

El cas d'Escaldes-Engordany és molt similar al de la Maçana. La primera volta va deixar fora de joc Iniciativa Democràtica Nacional, partit amb clara vocació estatal i format principalment per gent jove, però tot i haver quedat fora durant la primera volta els seus membres no van dubtar a qualificar els 300 vots obtinguts d'èxit electoral. La Unió de Ciutadans pel Progrés de l'Administració (UCPA), que durant la legislatura anterior tenia els quatre repre-

sentants de la parròquia i que donaven suport a la política del govern, va obtenir el millor resultat durant la primera volta seguida, encara que de lluny, pel partit de nova formació Iniciativa Andorrana.

D'aquesta manera, els comicis han vingut a reforçar la política proposada per Oscar Riba i el nom del cap de govern en funcions ja sona com a possible candidat a la presidència, encara que també s'hi barreja el nom del carismàtic advocat i líder d'Entesa i Progrés, Jaume Bartumeu, de la mateixa òrbita política. La bona entesa i l'afinitat entre els grups guanyadors de Sant Julià, Andorra la Vella i Encamp es va posar de relleu quan els tres grups van celebrar conjuntament el triomf a Sant Julià de Lòria. El sistema parroquial d'eleccions és un dels factors que explica la manca de partits estatals, cosa que descoordina l'existència d'una oposició unitària i organitzada.

Però, al marge dels resultats, aquestes eleccions s'han caracteritzat, també, per novetats com la campanya electoral portada a la televisió, encara que amb moltes deficiències i molt lluny del que en la majoria d'estats amb sistemes democràtics és una campanya electoral televisiva. Les emissions d'Andorra Televisió (ATV) se centraren en l'emissió d'esports electorals combinats amb les habituals emissions esportives del Canal 33. Uns esports fets de la mateixa forma per a totes les candidatures i pagats amb l'erari públic.

D'altra banda, quatre dones han aconseguit de seure al Consell General després d'aquestes eleccions, fet totalment nou en la història del Principat d'Andorra.

Francesc Robert